

Ervaringen van 45 Pantserinfanteriebataljon in de oefening „Eternal Triangle”

P. P. van Elsen

Luitenant-Kolonel der Infanterie

1. Algemeen

De oefening Eternal Triangle was een twee-partijen oefening, waaraan twee Britse brigades, een Duitse brigade en de nodige hogere-echelonseenheden deelnamen. De leiding berustte bij een Britse Divisiecommandant. Een niet deelnemende brigade leverde de scheidsrechters; de brigadestaf coördineerde de werkzaamheden van deze scheidsrechters.

De oefening speelde in Duitsland in een gebied van ongeveer 50 × 100 km. Met uitzondering van enkele gereserveerde gebieden, o.a. waterwingebieden, was het totale terrein toegankelijk. Om tactische redenen toegebrachte schade werd in ruime mate aanvaard. Het aantal ingedeelde voertuigen was ongeveer 3000 wielvoertuigen en 750 rupsvoertuigen. Het doel van de oefening was de eenheden te oefenen in verschillende gevechtsvormen, waarbij werd getracht — en met succes — de werkelijkheid zoveel mogelijk te benaderen. Geoefend werd zowel onder conventionele als onder kernoorlogomstandigheden.

De oefening duurde van 24 september t/m 5 oktober 1966 en ging, met uitzondering van enkele uren pauze, op Nederlands verzoek ten behoeve

van kerkdiensten — ononderbroken dag en nacht door. 45 Painfbat was voor deze oefening door Commandant 42 Painfbrig vrijwel op oorlogsterkte gebracht. Voor de logistieke verzorging werd een zelfstandig detachement van 42 Tnbat geformeerd.

45 Painfbat was voor de gehele oefening onder bevel van een Britse infanteriebrigade gesteld. Gezien de classificatie van de oefening is het niet mogelijk in dit artikel de gegevens, bevelen, alsmede het gedetailleerde verloop nauwkeurig te vermelden en uit te werken. Volstaan zal worden met algemene aanduidingen, en van één actie van 45 Painfbat wordt een gedetailleerd verslag opgenomen ten einde toch een goed idee van de oefening te geven.

2. Verloop (zie afb. 1)

Fase 1

Deze bestond uit een vertragende actie tegen een oprukkende vijand, terwijl inmiddels eigen eenheden zich verder achterwaarts ter verdediging inrichtten. Een compagnie van 45 Painfbat was voor deze vertraging onder bevel van een Brits tankbataljon gesteld. Het bataljon minus richtte zich ter verdediging in. Verderop in dit artikel zullen enkele ervaringen van de samenwerking tussen de onder bevel gestelde compagnie en het tankbataljon worden uitgewerkt.

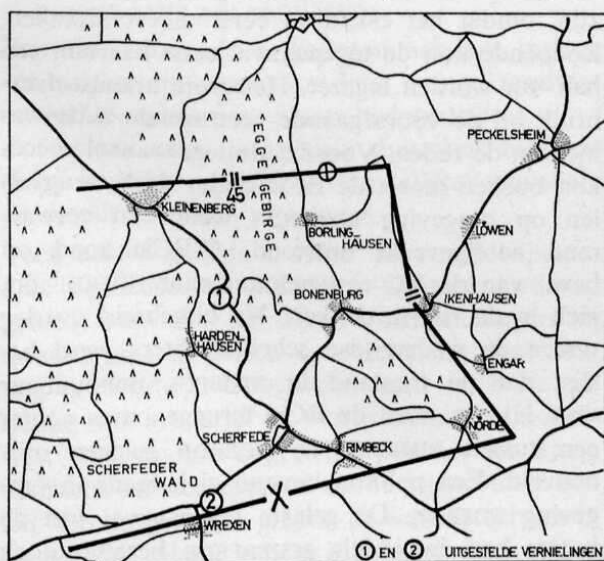
Fase 2

Deze bestond voor ons bataljon uit de verdediging voor een bepaalde tijdsduur en het daarna los maken van de vijand.

De opdracht aan C-45 Painfbat was:

- het Eggegebirge binnen de vakgrenzen bezetten;
- op bevel de twee voorbereide uitgestelde vernielingen te bezetten elk met ten minste een peloton;
- een mobiele eenheid tijdelijk gereed te houden voor inzet onder brigadecontrole;

Afb. 1 Het bataljonsvak in fase 1 en 2 (schaal 1 : 200.000)

— te verhinderen dat de vijand binnen een bepaalde tijdsduur door het Eggegebirge heenbreekt;

— op bevel het contact te verbreken en oostwaarts te verplaatsen.

Gezien de onderbevelstelling van de CCie, diende de opdracht te worden voorbereid met twee compagnieën en de oostcie. Tijdig zouden de CCie en twee tankeskadrons onder bevel van 45 Painfbat komen.

De bataljonscommandant had de brigadecommandant verzocht zijn vak 5 km dieper te maken om op deze wijze te kunnen beschikken over drie achtereenvolgens te verdedigen posities. Dit strookte echter niet met de plannen van de brigadecommandant en werd geweigerd. Wel mocht de commandopost in IKENHAUSEN worden ingericht en de gevechtstrein in LÖWEN worden opgesteld.

Gebaseerd op een zwaartepunt zuid, omdat zuid de grootste vijandelijke dreiging werd verwacht, maakte de bataljonscommandant zijn plan. De ACie (minus een peloton) werd belast met de verdediging van het noordelijk deel van het vak. De BCie (plus een peloton van de ACie) werd belast met de beveiliging van de twee uitgestelde vernielingen en de verdediging van de belangrijkste tanknadering, de nauwe doorgang bij SCHERFEDE. Na terugkeer van de CCie en de onderbevelstelling van de twee tankeskadrons zou de CCie (minus twee pelotons) een opstelling innemen in de omgeving van BONENBURG. Een peloton zou i.p.v. het peloton van de ACie onder bevel van de BCie komen. Hierdoor kreeg de commandant ACie weer de beschikking over zijn hele compagnie. Het BEsk (minus een peloton) kwam onder bevel van BCie. Een tankpeloton kwam onder bevel ACie. Het AEsk met onder bevel een peloton van de CCie vormde de bataljonsreserve. Deze kreeg opdracht tegenaanvallen voor te bereiden in de richting SCHERFEDE en de richting BORLINGHAUSEN. Deze zouden op codewoord worden uitgevoerd. Bij elk van de drie voor de stelling ingerichte voorpostendetachementen werd een groep tlv ingedeeld. Na terugnemen van de voorpostendetachementen kwam het peloton tlv in algemene steun, met als opdracht op nader aangegeven assen een doordringen van vijandelijke tanks te voorkomen. De mortierpelotons waren in algemene steun met zwaartepunt zuid. Een batterij artillerie (155 mech) was in rechtstreekse steun van het bataljon.

Mocht de vijandelijke druk te groot worden dan

zou het bataljon op bevel terugvallen op een tweede positie.

Het verloop van het gevecht, dat een dag en een nacht duurde, was als volgt.

Op het moment dat de eenheden belast met het vertragend gevecht het contact met de vijand verbraken en terugvielen tot achter het Eggegebirge, werd C-45 Painfbat gemachtigd de voorbereide vernielingen te springen. Eenheden van het bataljon die zich aan 's vijands zijde bevonden werden teruggehaald en de ladingen werden ontstoken. Een van de twee tankeskadrons alsmede de eigen CCie kwamen onder bevel.

Reeds vrij spoedig werd gevechtsaanraking met de vijand gemaakt bij de vernielingen zuidwest van SCHERFEDE. De vijandelijke aanval kon aanvankelijk worden afgewezen. Hierop keerde de vijand in groter getale terug en hervatte de aanval. Ondanks het feit dat geconcentreerd artillerie en mortiervuur werd afgegeven, slaagde de vijand erin het rondom de vernieling aangebrachte mijnenveld te doorschrijden en in oostelijke en noordoostelijke richting op te rukken. C-BCie werd genoodzaakt zijn beide voorpelotons terug te nemen. Om afsnijding te voorkomen nam hij ook het peloton bij de noordelijke vernieling terug. BCie nam hierop opstellingen in rondom SCHERFEDE en RIMBECK. Deze waren bij de inrichting van de verdediging al verkend. Gezien de vijandelijke dreiging besloot de BC zijn batres in te zetten om de vijand west van SCHERFEDE te vernietigen. Hij gaf hiertoe opdracht aan de commandant van het inmiddels gearriveerde tweede tkesk, die de tegenaanval had voorbereid. De eskadronscommandant deelde echter mee, niet onmiddellijk inzetbaar te zijn, omdat het eskadron eerst moest aftanken. Zodoende kon de tegenaanval eerst na ruim een half uur worden ingezet. Het grote brandstofverbruik bij de voorafgaande vertragende actie was hiervan de reden. Voordat de tegenaanval succes kon boeken moest de BCie onder druk terugvallen op omgeving RIMBECK, waar een verwarrend nabijgevecht ontstond. C-BCie zond op bevel van de BC een peloton naar NOERDE om zich in de rug te dekken. Na uitgebreid overleg tussen de wederzijdse scheidsrechters werd beslist dat de toestand in RIMBECK onhoudbaar was. Hierop werd de BCie teruggenomen achter een tussen RIMBECK en NOERDE gelegen mijnenveld. Een peloton bevond zich reeds in omgeving NOERDE. De gelaste tegenaanval van de batres had inmiddels SCHERFEDE bereikt, doch

had hier nog maar weinig vijand aangetroffen. Onmiddellijk werd de batres toen opgedragen aan te vallen in de richting RIMBECK en hier de vijand op te ruimen. Dit lukte en de vijand werd deels vernietigd en deels verdreven. De BC droeg hierna de BCie op zijn oude opstellingen weer in te nemen. De scheidsrechters beslisten echter dat SCHERFEDE in vijandelijke handen zou blijven. Wel konden RIMBECK en omgeving worden hernomen. Kort hierop bleek echter, dat de vijand hier sterker was dan 45 Painfbat en de BCie moest RIMBECK weer ontruimen. Dit geschiedde en de BCie bezette daarop het gebied rond NOERDE en ENGAR. Van de twee tkesks was inmiddels een aantal tanks gedurende de gevechten uitgeschakeld. De BC besloot het gros van de restanten onder commando van C-BESk centraal op te stellen zuidoost van BONENBURG, ten einde van daaruit in het gehele bataljonsvak te kunnen optreden. Bij de BCie werden, gezien de dreiging aldaar, een peloton en de staf van het AESk opgesteld.

Inmiddels was de ACie, die aanvankelijk slechts kleine aanvallen te verduren had gekregen, later op de dag onder vijandelijke druk teruggetrokken oost van het Eggegebirge, vooral ook ten einde omtrekking te voorkomen.

Gedurende de strijd in de middag bezocht de brigadecommandant de cp van 45 Painfbat en gaf opdracht nog meer verspreide opstellingen in te nemen omdat de strijd van conventioneel over zou gaan in een kernwapenoorlog. De achtergrens van het bataljon werd oostwaarts verplaatst. De BC gelastte de cien ten dele nieuwe opstellingen in te nemen en ten dele werden er nieuwe terugtochtroutes aangewezen, voor het tijdstip dat het bataljon het gevecht zou afbreken en zich oostwaarts zou verplaatsen.

Een later door de brigadecommandant ingezet kernwapen op SCHERFEDE had weinig resultaat omdat de vijand deze plaats had verlaten.

Tot enkele uren na invallen duisternis bleef de strijd beperkt tot kleine vijandelijke aanvallen, die konden worden afgeslagen.

Toen echter meldde C-BCie dat sterke vijandelijke eenheden uit zuidelijke richting (neutraal gebied) aanvielen op zijn voorste stellingen bij NOERDE en dat, gezien de overmacht, deze stelling gevaar liep. Onverwijld werd de BCie gesteund met artillerie- en mortiervuur. Het noordwest van NOERDE opgestelde peloton tks kreeg opdracht een tegenaanval op de vijand in te zetten. Op dit moment grepen de scheidsrechters in en werd de vijand, omdat hij via neutraal gebied

was gekomen, teruggezonden naar zijn oorspronkelijke opstelling west van RIMBECK. Hiermee was de toestand in dit deel van het vak voorlopig gestabiliseerd.

Na verloop van enige tijd meldde C-ACie dat zijn stelling in de omgeving BORLINGHAUSEN uit noordelijke richting door tks en pavtgn werd aangevallen. Toen de dreiging zo sterk werd dat voor vernietiging werd gevreesd gaf de BC opdracht nieuwe stellingen te betrekken noord van BONENBURG. Een latere poging om d.m.v. een tegenaanval met tks de omgeving BORLINGHAUSEN te hernemen had geen succes. Rond middernacht nam de vijandelijke druk uit noordelijke en zuidwestelijke richting op BONENBURG toe, terwijl de vijand uit zuidelijke richting op NOERDE bleef aanvallen. Door het uitvoeren van plaatselijke tegenstoten, voornamelijk met de tks, kon de toestand voorshands worden gehandhaafd. Van de brigadecommandant werd te 01.30 uur bevel ontvangen te 03.00 uur terug te trekken en een van de tkesks reeds nu terug te zenden. Het knooppunt waar het hele bataljon door moest was PECKELSHEIM, aangezien hierdoor de enige niet vernielde route oostwaarts liep. De verplaatsing geschiedde onder toenemende vijandelijke druk in de volgende formatie:

- gevechtstrein en bataljonshulppost;
 - CCie;
 - de cp met achterlating te PECKELSHEIM van een achterwaartse cp;
 - de ostcie minus, die hiertoe kort voor 03.00 uur was verzameld;
 - de ACie met ob een groep tlv;
 - de achterwaartse cp;
 - de BCie met ob het tlv pel (minus).
- Het tkesk werd gebruikt om de aftocht en de verplaatsing door PECKELSHEIM te dekken.

Dat dit mobiele gevecht met de snel wisselende omstandigheden zo goed kon verlopen, kwam vooral omdat door de goede verbindingen, ook met de tkesks, de commandovoering voortdurend was gewaarborgd. De commandovoering werd geheel aan de hand van vooraf uitgegeven controlepunten gevoerd. Deze methode werkte zeer goed.

Fase 3

Voor het bataljon was dit de verdediging achter een brede rivier, waarbij het de zorg had voor een brug als uitgestelde vernieling. Op een gegeven moment vernietigde een kernwapen de brugbeveiligingstroepen en de eigen troepen in

de omgeving, zonder de brug te beschadigen. Snel aangevoerde troepen van een andere cie voorkwamen dat de brug in vijandelijke handen kon vallen. Nadat de eigen troepen in de voor-nacht waren teruggetrokken werd de brug juist op tijd gesprongen.

Een moeilijkheid bij zo'n terugtocht bij duister-nis is het onderkennen van eigen en vijandelijke troepen. De brigadecommandant had herhaalde malen gewezen op het grote belang hiervan en had als methode voorgeschreven dat de eigen tks de loop in de richting van de vijand moesten hebben. Hoe simpel ook, ons is gebleken dat het geen overbodige maatregel is. De praktijk is dat op een niet als eigen onderkend voertuig al gauw het vuur wordt geopend. Ook in oorlogstijd zou tkherkenning wel eens moeilijk kunnen zijn en de gevolgde methode is derhalve niet overbodig. Belangrijk is dat bij zo'n uitgestelde vernieling een bergingsvoertuig aanwezig is om snel de weg vrij te kunnen maken. Dit bergingsvoertuig moet bij voorkeur door het hogere echelon worden geleverd, vooral als in het bataljonsvak meer dan één vernieling aanwezig is. De praktijk toont namelijk aan dat anders de eigen berging gevaar gaat lopen.

Verder moet bij zo'n vernieling nauwkeurig worden bijgehouden welke troepen zijn gepasseerd en welke nog moeten komen. Liaisonofficieren van komende eenheden moeten worden vooruitgezonden om de aankomst van de eenheid, de samenstelling evenals het passeren van het laatste voertuig te melden.

De hoofdaanval van de vijand over de rivier kwam niet in de sector van 45 Painfbat doch noord hiervan. Toen de vijand in de nacht onverwacht van het noorden uit op de flank van het bat aanviel, moest d.m.v. tegenaanvallen door de bat-reserve, bestaande uit een cie en een esk tks de terugtochtsweg worden vrijgehouden.

Ook hier bleek weer het grote belang van duidelijke herkenningstekens, goede verbindingen en concrete afspraken door liaisonofficieren. In dergelijke verwarrende situaties, waarbij in het donker in haast moet worden teruggetrokken, via een weg die vechtend moet worden vrijgehouden, is de kans op een gevecht tussen de eigen tks en afschieten van eigen tks door eigen pantserbestrijdingswapens bijzonder groot.

Fase 4

Deze bestond voor het bat uit een vertragend gevecht, waarbij twee belangrijke scharnierpunten

zo lang mogelijk in eigen hand moesten blijven, om de terugtocht van het gros van de troepen mogelijk te maken. Vooral ook omdat de hele actie eerder moest worden ingezet dan was voorzien, ging het eerste scharnierpunt, ondanks agressief aanvallend optreden verloren. Het tweede kon worden gehouden. Hierna volgde met steun van tks een succesvol losmaken van de vijand en een terugvallen achter eigen eenheden.

Fase 5

Na een algehele hergroepering van eenheden, ging de partij waarbij ons bat was ingedeeld, ten aanval over een rivier. Een van onze cien werd weer onder bevel gesteld van een tkbat, dat na vorming van een bruggehoofd uitbrak. De ervaringen van de samenwerking worden door de compagniescommandant als volgt weergegeven.

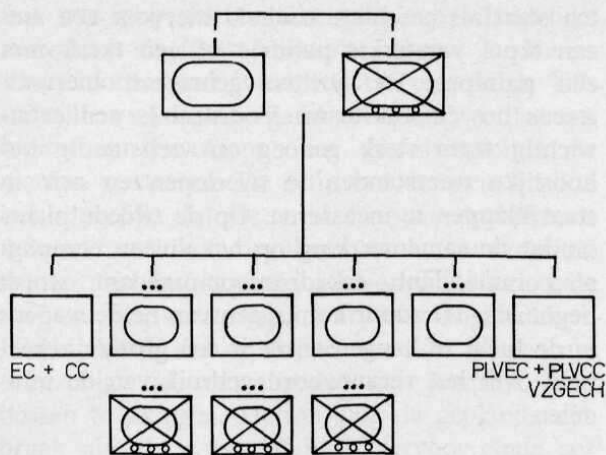
a. INLEIDING

Gedurende een groot deel van de oefening was de cie onder operationeel bevel gesteld van een Brits tkbat. Deze ob-stellingen werden steeds afgewisseld met perioden waarin de cie in het kader van het eigen bat optrad. Als bijzonderheid mag worden vermeld, dat de gehele oefening zich afspeelde in civiel terrein waarbij aan het optreden slechts de volgende beperkende bepaling was gesteld: „Geen schade toebrengen, die niet strikt noodzakelijk is in het kader van het optreden”.

Hierdoor werd de werkelijkheid van het gevechtveld meer benaderd dan normaliter op onze oefenterreinen mogelijk is.

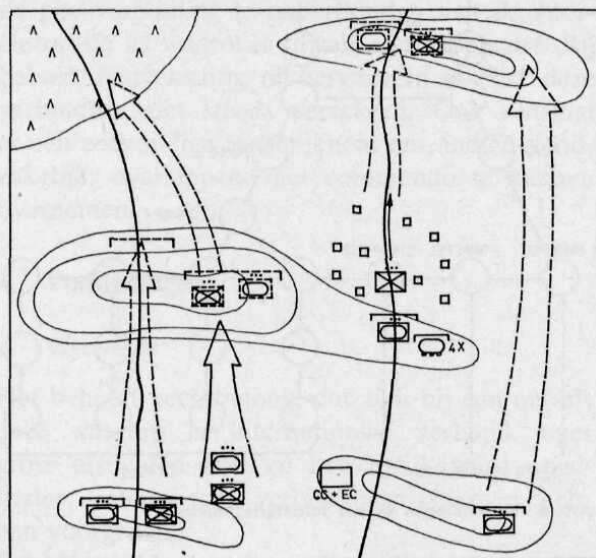
b. INTEGRATIE VRAAGT VOORBEREIDING EN PERSOONLIJK CONTACT

De door de Britten gebruikte procedure voor het snel inpassen was de volgende. Nadat reeds tijdens de verplaatsing naar het vak van het nieuwe moederonderdeel radioverbinding tot stand was gebracht, kreeg men achter in het vak van de eenheid een verzamelgebied aangewezen. Bij aankomst aldaar vond men of de BC of de plv BC, die snel de toestand en de nieuwe opdracht, die meestal al onderweg via de radio was uitgegeven, verduidelijkte. Een enkele maal geschiedde dit door een Iso. Eventuele problemen op operationeel of verzorgingsgebied werden uitgesproken, waarna de cie zijn taak begon. Dit systeem werd ook gevolgd bij ob-stellingen van wederzijdse pels tks of painf. Dit persoonlijk contact, al was het maar tien minuten, wierp naderhand altijd vruchten af. Wel moet men zich

Afb. 2 De organisatie van het infanterie/tankteam

Afb. 3 Samenwerking in het infanterie/tankteam

realiseren, dat de tactische situatie zich hiertoe niet altijd zal lenen.

c. HET TEAM PAINFCIE/TKESK IS EEN ZEER GOED INZETBARE GEVECHTSEENHEID

De Britten zijn sterk geporteerd voor het optreden van een painfcie en een tkesk in hechte integratie waarbij, al naar gelang de situatie en in onderling overleg, de compagniescommandant of de eskadronscommandant de opdrachten geeft. De ervaringen tijdens deze oefening opgedaan over de mogelijkheden van een dergelijk team en ook van de tweehoofdige leiding zijn bijzonder gunstig.

Nadat in de vertragende acties gedurende de eerste fase van de oefening de cie steeds zelfstandig in bataljonsverband was opgetreden, waarbij, afhankelijk van de situatie, een of twee tkpels onder operationeel bevel waren gesteld, werd in de aanval en de opmars steeds in een cie/esk-team opgetreden. De grondgedachte bij het optreden van painf met tks is steeds wederzijdse zwakheden opvangen en sterke punten uitbuiten. De Britten zien de hechte samenwerking tussen tks en painf als essentieel voor enig succes en gaan dan ook bij integratie tot op het laagste niveau. Tijdens de „marrying up” werden bij voorkeur de drie painfpels steeds weer geïntegreerd met een vast tkpel. Het vierde tkpel trad op als reserve. In afb. 2 is deze organisatie schematisch weergegeven.

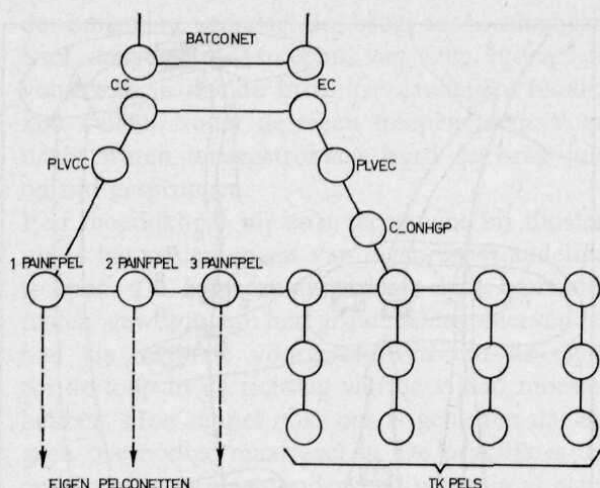
Bij het verplaatsen van een dergelijk zwaar team van 15 tks en 14 YP-408 door het terrein in opmars- of aanvalsformatie verwacht men misschien een compacte massa vtgn te zien. Niets is echter minder waar. In het heuvelachtige, weinig

dekking biedende operatieterrein werd het team tijdens verschillende aanvalsacties ingezet op een frontbreedte van 3 tot 4 km. Hierbij verplaatsen steeds een of twee subteams, gesteund door de overige teams, vanuit snel ingenomen vuuropstellingen. De Nederlandse infanteristen moesten hier wennen aan de ongebruikelijk grote afstanden, ook die tussen het painfpel en het tkpel optredend in één subteam. Als maatstaf gold dat de painf tijdens de bereden fase steeds minimaal 200 m achter de tks bleef. Op de eerste melding van de tks betreffende vijandelijke atwapens, oorden of bossen in front, ging de painf zover mogelijk bereden naar voren, steeg uit en zuiverde de opmarsroute, gesteund door de tks vanuit rompedekte opstellingen.

Na verloop van tijd trad er een dergelijke hechte samenwerking op, dat het initiatief tot dit onderling steunend optreden vrijwel steeds binnen de subteams plaatsvond. Hierbij viel op hoeveel begrip de Britse „tankers” hadden voor dit soort samenwerking en ook voor de mogelijkheden en onmogelijkheden van de painf (zie afb. 3).

d. DE VERBINDINGEN VORMEN DE BASIS VAN DE INTEGRATIE

Vooraf in de eerste fase van de oef waren de taalmoeilijkheden vrij groot. Dit gold in de eerste plaats voor de compagniescommandant, die op het Engelse bataljonsnet moest werken. Dit werd aanvankelijk opgelost door een majoor-lso toe te voegen, die steeds in de buurt van de compagniescommandant verbleef om aanvullende gegevens te verstrekken. Al gauw bleek ook dat, zodra tks onder bevel werden gesteld, gebruik van Nederlands op het ciesnet onuitvoerbaar

Afb. 4 Verbindingen in het infanterie/tankteam

was. De tankcommandanten werden onzeker omdat zij de taal niet verstonden. Om deze reden werd overgegaan op Engels als voertaal op het ciesconet, hetgeen bij het later optreden in cie/esk-teamverband veel voordeel opleverde.

De verbindingen in het cie/esk-team waren gegroepeerd als geschetst in afb. 4. Alle tks, alsmede de vtgn van cc, plv-cc en infpcn zaten dus op één enkele frequentie. Hoewel een dergelijk systeem een goede radiodiscipline vereist, werkte het bijzonder goed. Ook het tweehoofdige commando kon hierdoor snel en doelmatig werken. Eén van beiden nam immers het initiatief, al naar gelang de situatie, en gaf via dit net opdrachten aan zowel tk- als infpels. Daarna werd aan de collega om instemming en eventuele aanvulling gevraagd.

Ter illustratie van de goede samenwerking die na korte tijd bestond diene het volgende radiobericht: „Hallo 11 for India 1, deep ditch in front follow my left hand tank towards bridge out”. (11 is C-1 Tkpel, India 1 is C-1 Painfpel). Het painfpel ging over in colonne, volgde de linkertank, en nam na passeren bruggetje weer verspreide formatie in. Dit alles in een vloeiende beweging zonder dat de hindernis enig oponthoud veroorzaakte.

e. WAAROM IS HET CIE/ESK-TEAM ZO'N GOEDE GEVECHTSEENHEID?

Op de eerste plaats is dit een gevolg van de evenwichtigheid, d.w.z. een vrijwel gelijke sterkte aan painf en tks. Hierdoor is bij het optreden van verliezen geen ingewikkelde hergroepering nodig, maar kan snel een ander subteam worden ingezet. Speciaal is dit het geval bij de opmars als voorste echelon. In de Nederlandse voorschrif-

ten staat als geschikte eenheid hiervoor een met een tkpel versterkte painfcie of een tkesk met een painfpel. De Britten gebruiken hiervoor steeds het cie/esk-team. Voordeel is een evenwichtig team sterk genoeg om zelfstandig behoorlijke weerstanden te overlopen en ook in staat klappen te incasseren. Op de tweede plaats omdat de samenwerking op het niveau compagniescommandant—eskadronscommandant wordt begonnen. Hierdoor komt geen van beide wapens in de lucht te hangen en er is een grotere zekerheid over het verantwoord gebruik van de middelen.

f. ENKELE ANDERE ERVARINGEN

Als grote voordelen van de YP tegenover de Britse FV 432 kwamen de goede waarnemingsmogelijkheden en het bezit van het boordwapen naar voren. Zonder boordwapen wordt het gepantserd personeelsvoertuig louter transportmiddel. Dit brengt een langzamer optreden van de infanterie mee bij zich wijzigende tactische situaties.

De discrepantie tussen bereden en uitgestegen verbindingen in de painfcie is een groot probleem. Aannemende dat de voornaamste taak van de infanterie nog ligt bij het gevecht te voet, moet ook in deze fase de verbinding verzekerd zijn. Dit is thans niet het geval. Zodra de cie uitstijgt wordt de bevelvoering moeilijk vooral ook door het ontbreken van radioverbinding tussen de pc en zijn groepscommandanten.

De YP-408 bleek een werkelijk uitstekend gevechtstransportmiddel, in staat tot het volgen van tks door vrijwel al het normale gecultiveerde terrein. Zwaar akkerland en weilanden bleken in het oefengebied geen problemen op te leveren, de Britse Centurions konden goed worden gevolgd, zelfs, zo nodig, vaak worden ingehaald. De enige belangrijke beperkingen vormden de in het gebied weinig voorkomende diepe brede sloten.

Fase 6

Dit was voor het bat een aanval te voet ingezet bij dagaanbreken door zeer zwaar bebost berggebied, waarin op de enkele paden en wegen vernielingen waren gesteld. Na het verdrijven van de vijand en het bezetten van de uitgangen diende een doortocht voor de tks en de vtgn te worden vrijgemaakt, ten einde deze aan te trekken om te kunnen uitbreken.

De aanval was nog maar juist begonnen en het

bos was nog niet bereikt toen een vijandelijke aanval op de flank losbarstte. D.m.v. artillerievuur, mortiervuur, vuur van tks en van de YP-mitrailleurs kon de vijand tot staan worden gebracht en vervolgens door de aanvallende cie worden verdreven. De actie van deze cie maakte het mogelijk dat de zuid hiervan oprukkende nevenge snel kon oprukken en het aanvalsdoel nemen. Na inspannende geniearbeid konden de tks en wielvoertuigen worden aangetrokken. Hierbij bleek dat de Britse tks, mits beschermd door enige inf, niet aarzelen zich letterlijk door bossen te wringen. Helaas ging de geplande uitbraak niet door, omdat juist hiervoor einde oef werd gegeven.

3. vpc en/of cp

Over het al of niet inrichten van een vcp bestaat verschil van opvatting. Het moet onzes inziens aan de commandant worden overgelaten. C-45 Painfbat heeft in deze oefening — vooral overdag — een veelvuldig gebruik van een vcp gemaakt. In de verdediging is gebruik van een vcp zeker niet altijd noodzakelijk.

Bij het vertragend gevecht en de aanval lijkt inrichting veelal wenselijk. Omstandigheden als: — wenselijkheid dat de commandant zich ver vooraan bevond;

- grote diepte van het vak;
 - aanwezigheid van terreinfiguraties die de verbindingen afschermden;
 - dichte bossen of kale open vlakten, die het inrichten van de cp dicht genoeg bij de voorste eenheden beperkten;
- hebben ertoe geleid dat het inrichten van een vcp noodzakelijk werd.

Ook bij deze oef bleken de volgende voordelen van een vcp:

- het was er rustiger dan in de cp;
- goed gecamoufleerd viel de vcp minder op dan de cp;
- er ontstonden twee gescheiden mogelijkheden van commandovoering.

Als nadelen kwamen naar voren:

- de verzorging vroeg extra inspanning;
- het bracht extra belasting van stafpersoneel mee;
- veelal was extra personeel nodig voor beveiliging.

Bij het vertragend gevecht kan het aanbeveling verdienen op twee verschillende assen twee commandoteams te vormen, bv. BC/S3 en PBC/S2. Bij goede planning van de lokaties van deze teams, ontstaat voor de bc de mogelijkheid via

de pbc verbinding te onderhouden met de voor-cie op de as waarover hijzelf niet verplaatst. Bij bebost, heuvelachtig of bergterrein is juist deze verbinding niet steeds verzekerd. Ook ontstaat er een eenvoudige mogelijkheid om, indien noodzakelijk, overlappend het commando te kunnen overnemen.

4. Verbindingen

a. Algemeen

Het behoeft geen betoog, dat zich bij een oef als deze waarbij, in internationaal verband, over grote afstanden snel en beweeglijk werd opgetreden, interessante verbindingproblemen hebben voorgedaan.

De kernproblemen die nader zullen worden belicht zijn de volgende:

- de verschillen tussen Britse en Nederlandse werkwijze en materieel;
- de afstanden waarover verbinding moest worden onderhouden;
- de continuïteit in de bezetting van de essentiële verbindingen.

b. Verschillen Brits—Nederlands

Een vergelijking van de gebruikte toestellen leerde dat de frequentiebanden grotendeels gelijk lopen. Hiermee was de basis voor goede samenwerking aanwezig.

Helaas bleek de Britse procedure af te wijken van de Nederlandse (NAVO) procedure. Voor de aanpassing werden de volgende algemene gedragsregels gesteld.

Intern in het bataljon wordt de Nederlandse werkwijze en procedure gevolgd op de commando- zowel als op de verzorgingsnetten. Zodra met een Britse eenheid wordt samengewerkt, wordt op cies- en batsniveau de Britse procedure gebruikt voor de verbinding met de Britse stations. Op deze niveaus is Engels de voertaal. Ten einde verwarring te vermijden worden de Britse stations altijd afzonderlijk opgeroepen.

Ten aanzien van het wisselen van frequenties en roepnamen werd bepaald:

- de compagniesnetten en -roepnamen wijzigen niet;
- op het bataljonscommando en verzorgingsnet, evenals op het verkenningsnet, worden de frequenties wel, de roepnamen niet dagelijks veranderd;
- op de brigadenetten wordt dagelijks van frequentie en roepnaam gewisseld.

De dagelijkse veranderingen van frequenties en roepnamen waren tevoren in een lijvig boekwerk aan alle deelnemende eenheden verstrekt. Deze veranderingen worden d.m.v. een computer bepaald. Tevens maakten de Britten op brigade-niveau geen gebruik van een apart inlichtingen-net, noch van een apart NBC-waarschuwingsnet. Ook op het gebied van de verzorgingsverbindingen bestaan grote verschillen. Een bataljonsverzorgingsnet, zoals wij dat kennen, bestaat niet. De reden hiervan is, dat de verzorging van de eenheden van bataljonsgrootte voortdurend onder brigadecontrole geschiedt. De Britten kennen wel een uitgebreid brigadeverzorgingsnet. Dit net bestaat uit AM-toestellen; op het net wordt alleen van gesproken taal gebruik gemaakt en niet van telegrafie. Ten einde hieraan tegemoet te komen werd het volgende geregeld:

- het bataljonsverzorgingsnet zal normaal functioneren;
- het brigade-administratienet zal niet worden gebruikt;
- de in het bat aanwezige AM-toestellen worden ingezet op het brigadeverzorgingsnet, waarbij geen gebruik van telegrafie zal worden gemaakt;
- het voor de 3e-echelonsverzorging toegevoegde detachement van een treinenbataljon zal eveneens op het brigadeverzorgingsnet worden ingepast.

Tijdens de oef bleek het brigadeverzorgingsnet overbelast. Voor ons bat bleek het zeer moeilijk zich op dit net te handhaven, omdat de Britse toestellen veelal sterker waren en dus een groter bereik hadden dan de onze. De overbelasting werd veroorzaakt door het grote aantal stations en ten dele door de gevolgde procedure. Deze procedure eiste dat ieder half uur de sterkte van alle stations werd gevraagd. Dit ging ten koste van de tijd voor normale berichtgeving. Ook bleek dat bij het invallen van de duisternis de atmosferische storingen dermate groot waren, dat verbinding tot zonsopgang was uitgesloten. Dit betekende een enorme handicap, omdat de bevoorradings juist bij duisternis diende te geschieden.

Ter ontlastings van het net werkte wel de dagelijkse logistieke conferentie die de „DAA & QMG” hield. Hierbij werden de plannen voor de volgende dag besproken en verzorgingsrichtlijnen uitgegeven.

Door dit alles werd vaak en veel een beroep gedaan op het beproefde middel van verbinding, de motorordonnans.

5. Afstanden

a. De commandonetten

De radiotoestellen hebben binnen de bataljons-sfeer zeer goed gefunctioneerd. Als de afstanden bijzonder groot werden, of de terreinfiguraties obstakels opleverden, werd gebruik gemaakt van relayeestations. In sommige situaties — bij wat minder mobiel optreden tijdelijk — werd de lange antenne RC-292 uitgezet. Dit had meestal een gunstig resultaat.

De verbinding met de brig was via onze RT68 meestal niet te realiseren. De afstand die veelal moest worden overbrugd was te groot. Deze verbinding werd dan ook onderhouden d.m.v. de radiotoestellen van de toegevoegde Britse liaison-officier. De liaisonofficier beschikte over twee gepantserde personeelsvoertuigen met identieke verbindingsmogelijkheden. Deze voertuigen waren permanent gekoppeld aan resp. de pwco van de bc en de pbc.

b. De verzorgingsnetten

Gewoonlijk was de afstand tussen commandopost en gevechtstrein ca. 8 km en tussen commandopost goederentrein ca. 30 km. De plaats van de goederentrein werd door de brigade bepaald.

De verbinding tussen de S-4, de gevechtstrein en de bataljonshulppost was via het bataljonsverzorgingsnet veelal redelijk. De verbinding tussen verzorgingsgebied en commandopost slecht, door te grote afstand, terreinobstakels en de reeds vermelde overbelasting van het net. Over een tweede antenne RC-292 werd helaas niet beschikt, zodat deze verbinding niet kon worden uitgebuit. Een dergelijke antenne, organiek ingedeeld bij de S-4 en de commandant van het verzorgingspeloton, kan goede diensten bewijzen.

c. Continuïteit van de essentiële verbindingen

De bezetting aan personeel voor het commandonet bleek voldoende te zijn. De verbinding met de brigade en de compagnieën kon door een goede indeling van het personeel gedurende de gehele oef worden volgehouden. Als de situatie het toeliet werd een officier van dienst ingeschakeld.

Bij deze oef is wél duidelijk gebleken dat de verzorging een continubedrijf is en dat een 24-uursbezetting voor verbinding met de brig en voor het bataljonsverzorgingsnet moet zijn gewaarborgd.

Behalve de reeds gesignaleerde materiële tekortkomingen bleek ook de personeelsbezetting ontoereikend. Toevoeging van ten minste één radiotelefonist aan resp. de gevechtstrein en de goedertrein is zeer gewenst. Bij deze oef is hiervoor geput uit de lijnploeg van de verbindingsgroep. Al het personeel van deze lijnploeg heeft bij het bat een opleiding tot radiotelefonist gevolgd. De continue bezetting van de verzorgingskern van de commandopost kan worden bereikt door dienstploegen te formeren uit de S-4, de S-1, de WGTO, de SM toegevoegd S-1 en de SM toegevoegd S-4.

6. Verzorging

a. Algemene opzet

Voor de aanvang van de oef werden met de Britse brig en div oriënterende besprekingen gehouden ten einde de systemen te vergelijken en aan te passen. Gezien het verschil in systeem resulteerde dit in een logistiek beperkt zelfstandig maken van het bat, door het in steun geven van een detachement van een treinenbataljon. Dit detachement bestond uit de volgende elementen:

- Stafdet;
- een det van een Hrscie;
- een det van een Bevocie;
- een det van een Gnkie;
- een mbl Hrstoplg van een Vdbat;
- een Cadidet;
- een Veldpostdet.

Het geheel stond onder commando van de PBC van het treinenbataljon. Een vergelijking tussen de Britse en Nederlandse echelonnering geeft het volgende beeld.

Brits	Nederlands
Gevechtsvoertuigen onder batscontrole	idem
A 1 ech onder batscontrole	gevechtstrein idem
A 2 ech onder brigcontrole	vzggeb (goederentrein)
	onder batscontrole
A 3 ech onder brig/div controle	Tnbat onder brigcontrole

Als aanpassing werkte het vzggeb van 45 Painfbat onder bevel van de S-4, maar het verplaatsen op bevel van de Britse brig. In de Britse organisatie bestaat de verticale structuur inzake materieel en personeel. De „DAA & QMG” (Brig log off) dirigeert zowel materieel als personeel. Dit betekent eenhoofdige leiding in de verzorgingskern. In de huidige Nederlandse organisatie kan iets dergelijks alleen via coördinatie en

overleg worden bereikt. Dit werkt vertragend. Bovendien beschikt de S-1 niet over eigen verbindingsmiddelen. Hij heeft geen eigen mogelijkheden om door inluisteren op de netten op de hoogte te blijven van de situatie. Een overweging of het niet wenselijk is de Britse organisatie, waarin alle verzorgingsaangelegenheden onder de S-4 ressorteren, over te nemen is alleszins de moeite waard.

b. De voorbereiding en planning

KL IV. Bij de voorbereiding werd uitgegaan van het standpunt dat het bat zijn taak met het organieke materieel moest kunnen uitvoeren. Met uitzondering van twee ziekenauto's 1 t en 250 jerrycans werd geen KL IV-materieel meegevoerd.

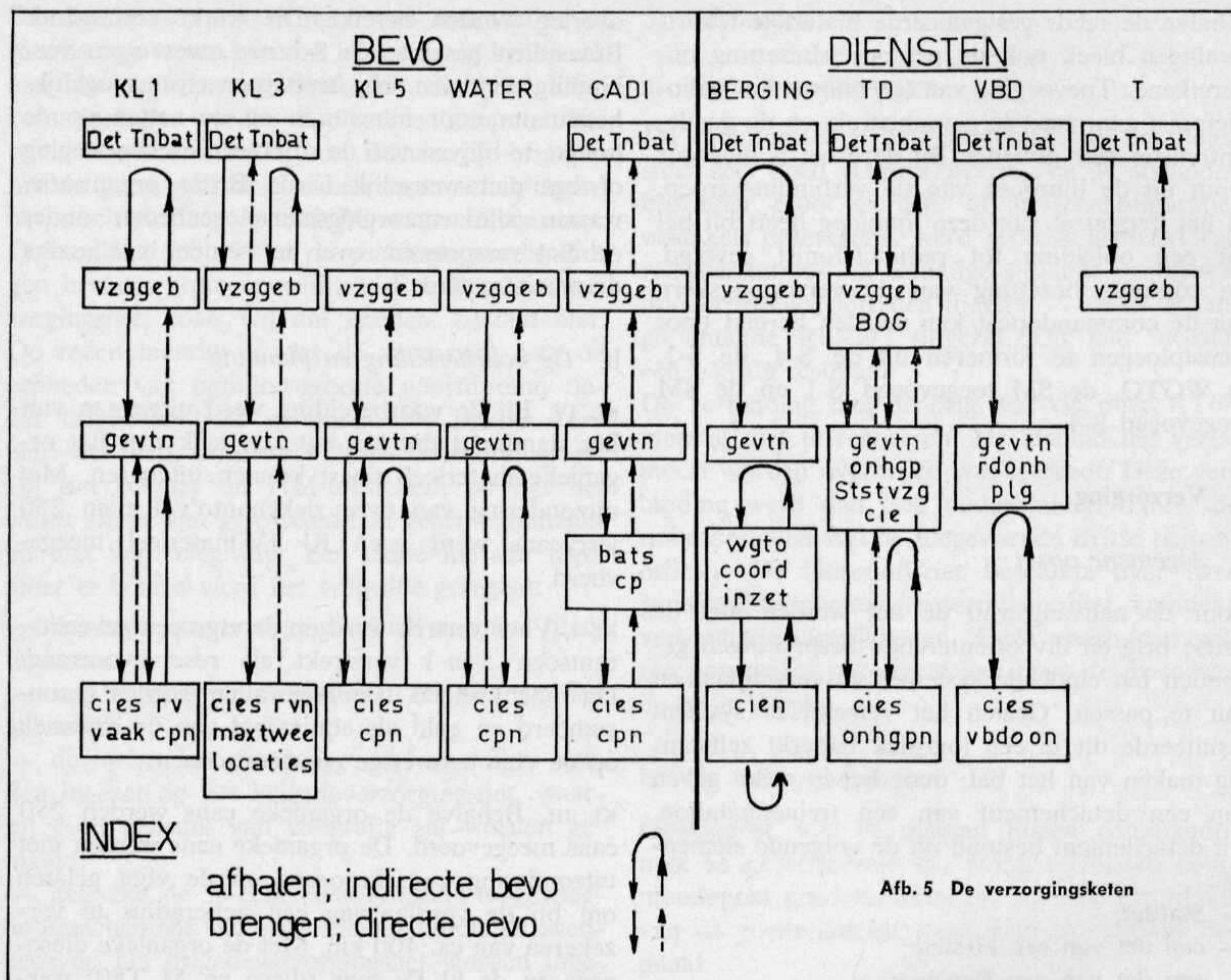
KL I. Voor vertrek werd op de vtgn een gevechtsrantsoen 5-in-1 verstrekt als reservevoorraad. Dit mocht alleen in noodgevallen worden geconsumeerd en gold als equivalent van de organiek op de vtgn aanwezige noodrantsoenen.

KL III. Behalve de organieke cans werden 250 cans meegevoerd. De organieke cans werden met uitzondering van diesocans op de vtgn gelaten om bij de verplaatsing een actieradius te verzekeren van ca. 400 km. Met de organieke diesocans en de kl IV-cans (dieso en M T80) werden drie vrachtauto's bos ingericht voor de bevoorrading. Ramingen voor de gehele oef werden opgemaakt. Deze bedroegen o.a. 58.000 l dieso en 80.000 liter MT 80.

KL V. Voor de oef werd een totale hoeveelheid munitie toegewezen. Voor de verdeling werd een actieperiode van 12 dagen aangehouden. Op basis van deze gegevens werd een dagrantsoen vastgesteld, dat tevens als BMR werd beschouwd. Voor vertrek werden aan iedere cie twee dagrantsoenen verstrekt. Voor het overige werd bepaald: dagelijks aanvulling op aanvraag op basis van het BMR. Aanvragen hierboven alleen met toestemming BC. Aangezien geen DMK aanwezig was, werd de munitiebevoorrading gespeeld op het verzorgingsgebied.

TECHNISCHE DIENST. Meegevoerd werden 100% AS-20 winkel- en directe ruilartikelen; 3e-ech-steun door een tnbat.

VERBINDINGSDIENST. Gebaseerd op opgedane ervaringen waren extra 2e-echelonsartikelen, componenten en verwisselartikelen aangevraagd en verkregen. De 3e-echelonssteun kwam van 1 Div.

INTENDANCE. Voor de oef bestonden er geen herstel mogelijkheden. De badfaciliteiten kwamen van Britse zijde.

CADI. Twee Cadiwagens waren op aanvraag beschikbaar bij het tnbat.

WATER. Dit diende plaatselijk te worden betrokken.

VERVOER. Geen transportsteun voor organiek transport was voorzien.

GENEESKUNDIGE AFVOER EN VERPLEGING. Voor ziekenhuisopname waren lijsten van Duitse hospitaal tot op ciesniveau verstrekt. Overigens normaal volgens VO 45 Painfbat.

c. Werkwijze en ervaringen

De uiteindelijk gebruikte verzorgingsketen is geschetst in afb. 5.

Gedurende de oef verplaatste de gevechtstrein negenmaal, het verzorgingsgebied zevenmaal en het detachement van het treinenbataljon zesmaal. Het verzorgingsgebied werd enkele malen in de

voornacht verplaatst waardoor de bevoorradingstijd ernstig werd bekort. Ook was door het aanpassen aan de Britse organisatie een goede coördinatie tussen de verplaatsingen van de gevechtstrein en het verzorgingsgebied niet altijd verzekerd.

RAPPORTAGES. Door de intensieve gevechtshandelingen bleek het aanvankelijk moeilijk deze geaccentueerd doordat de ondercommandanten soms geneigd waren meer aandacht te besteden aan de tactiek dan aan de verzorging. Een oplossing in deze is de plv compagniescommandant goed tot hun recht te laten komen. Dit werd nog ten op vastgestelde tijden, bv. om de twee uur, op het verzorgingsnet te laten komen. Zij kunnen dan de rapportages verzorgen, aanvragen doen en richtlijnen van de S-4 ontvangen.

KL I. De bevoorrading van de rantsoenen 5-in-1 geschiedde waar mogelijk direct tot op cies-onmoetingspunten. Wanneer dit door de voortdurend wijzigende tactische situatie niet mogelijk was haalden de cien af bij de gevechtstrein. De

rantsoenen voldoen goed. Zij werden door versterking van brood, margarine en fruit nog verbeterd. Het bereiden en opvoeren van warme maaltijden stuitte bij snel wisselende gevechtssituaties op grote moeilijkheden. Het schillen van aardappelen duurt met het daarvoor vrij te maken personeel ongeveer 6 uur. Verstrekken van aardappelpuree of gedroogde aardappelen kan hier oplossing brengen. Het probleem de warme maaltijd bij de cten te krijgen blijft een voortdurende zorg. Ondanks al deze moeilijkheden werd driemaal vers warm eten verstrekt.

KL II. Ook nu bleek weer de noodzaak van invoering van een tweede vrachtauto 3 t AD voor de cten. Ransels kunnen in de YP niet worden meegevoerd. Broodzak, slaapzak en een dagrantsoen Kl 1 is het maximum dat, behalve de organieke uitrusting, kan worden beladen. Het ontwikkelen van specifieke uitrusting t.b.v. gemechaniseerde eenheden lijkt geen overbodige luxe.

KL III. Tijdens deze oef kwam het bos-probleem volledig tot zijn recht. Een goed werkbaar standaarduitrusting van de bos-vrachtauto 3 t was:

- 80 cans MT 80;
- 70 cans dieso;
- 5 cans OMD 110 en/of DO 60;
- 1 can kerosine;
- 1 can antivries;
- overige oliën en vetten volgens aanvraag.

Het beste zou wellicht zijn twee standaarduitrustingen vast te stellen en wel één voor de painfcie en één voor de ststvgz- en de ostcie. Het aantal beschikbare bos-vtgn laat dit echter niet toe. Aan de bos-vtgn werden zeer hoge eisen gesteld. Maximaal kan een bat drie vrachtauto's 3 t bos inzetten en wel alleen als extra cans worden verstrekt. Het defect raken van een vtg maakt de herbevoorrading onaanvaardbaar lang, als ervan wordt uitgegaan dat deze 's nachts geschiedt. Gedurende de oef werden twee vrachtauto's 3 t bos geladen met standaardlading, door het tnbat permanent ter beschikking gesteld. Op deze wijze slaagde de bevoorrading.

Gebleken is dat de benzinebevoorrading extra aandacht vraagt. De actieradius van de YP is zodanig dat dit weinig problemen schept. De meeste Munga's en veel 1 t vtgn zijn radiodragend. Ook zonder verplaatsing hebben deze een hoog benzineverbruik omdat zij regelmatig moeten draaien voor het opladen van de accu's. Gesteld kan nog worden, dat de bevoorrading sneller verloopt bij ruiling van cans bij de vtgn, dan

wanneer moet worden gewacht tot de cans zijn gelegeid. Het verdient aanbeveling de organieke cans altijd op de vtgn te laten en de bats permanent, in ieder geval bij grote oefn, te doen beschikken over voldoende cans voor het uitrusten van vier vrachtauto's 3 t bos. Dit komt neer op 320 cans benzine MT 80 en 280 cans dieso. Bij wijze van proef werd door het tnbat een tankauto (MT 80) in het bataljonsverzorgingsgebied geplaatst. Het vullen van lege cans uit deze tankauto leverde tijdwinst op t.o.v. de omloop naar het tnbat en het aldaar leeg tegen vol ruilen.

d. Technische Dienst

In de gevechtstrein werd de commandant van de onderhoudsgroep van de ststvgzie door de bataljonsonderhoudsgroep voorzien van extra AS-20-artikelen, winkel- en directe ruilartikelen. Dit bespaarde de compagniesonderhoudsgroepen vaak de lange omloop naar het verzorgingsgebied. Een mobiele „quick-serviceploeg” van de bataljonsonderhoudsgroep, toegevoegd aan de gevechtstrein bleek ideaal. Er bestaat hiervoor echter geen organiek transport, zodat moet worden geïmproviseerd.

Het dagelijkse totale reparatieaanbod bij alle echelons beliep 25 tot 30 vtgn. Gedurende de gehele oef werden slechts vier YP-408 en twee Nekafs bij de bataljonsonderhoudsgroep ter reparatie aangeboden. Alle overige vtgn waren derhalve Munga's, 3-tonners en 1-tonners.

e. Verbindingen

Het bat beschikt niet over verwisselcomponenten. Gebleken is dat verwisselcomponenten RT-70, RT68 en PP112 het meest nodig zijn. Veelvuldig werden buizen verwisseld. De buizen bleken nogal eens niet defect te zijn. Op ctesniveau wordt echter niet over meetapparatuur voor het testen van buizen beschikt.

Dit artikel mag worden beëindigd met enkele belangrijke conclusies die ten dele in het voorgaande reeds zijn getrokken of aangeduid.

— Langdurige oefeningen in groot verband zoals „Eternal Triangle” hebben een grote waarde, omdat zij de werkelijkheid in vele opzichten nabijkomen. De problemen op alle gebieden komen naar voren en moeten op korte termijn worden opgelost. De eenheden krijgen vertrouwen in eigen kunnen.

— Een nauwkeurig geregelde scheidsrechterlijke dienst is voor het welslagen noodzakelijk. Van groot belang is hierbij, dat de scheidsrechters

van beide partijen vooraf contact opnemen omtrent de toepassing van de regels.

De partijen dienen zich zonder kritiek of commentaar aan de beslissingen van de scheidsrechters te houden.

— Het YP-408 bat leent zich zeer goed voor het in het moderne gevecht veel voorkomende onder bevel stellen van eenheden over en weer. Dit kan zeer snel en soepel verlopen, vooral als de commandanten vooraf persoonlijk contact kunnen leggen en duidelijke afspraken over de verbindingen worden gemaakt.

— In deze oef is de grote terreinvaardigheid van de YP-408 duidelijk aangetoond. In het heuvelachtige terrein deden de YP's niet onder voor de Britse rupsvoertuigen. Op de weg is de YP aanmerkelijk sneller.

— Het bereik van de verbinding van het bat

naar de brig dient te worden vergroot. Maatregelen moeten worden getroffen om de verzorgingsverbindingen qua afstandsbereik en continuïteit te verzekeren.

— Voor de Kl III-bevoorrading dient het bat te beschikken over vier met de nodige cans beladen 3 t vrachtauto's. De organieke cans dienen altijd op de vtgn te blijven.

— Het ter beschikking stellen van een tweede 3 t vrachtauto AD voor de compagnieën is — met uitzondering van de ostcie — noodzakelijk.

Tot slot een conclusie voor rekening van de leider van de oef: „Flexibility is the inability to make up a sound plan”.

Niet onvermeld mag blijven dat aan de samenstelling van dit artikel officieren van het bataljon in belangrijke mate hebben meegewerkt.

AANWIJZINGEN VOOR MEDEWERKERS

Wij verzoeken u om uw bijdragen in te leveren in enkelvoud, getypt met een marge van tenminste 3 cm, met dubbele regelafstand en voorzien van uw naam, adres en evt. gironummer. Bijdragen voor de rubriek „Meningen van anderen” echter in duplo in te zenden.

Voorts eventuele schetsen of tekeningen en foto's niet tussen de tekst aan te brengen, doch wel aan te geven, waar deze tussen die tekst moeten worden opgenomen.

Men voege tekeningen en schetsen afzonderlijk bij, in Oost-indische inkt en op teken- en calqueerpapier. Letters en

cijfers moeten daarbij zo groot worden getekend, dat zij na verkleining duidelijk leesbaar blijven. Daartoe moeten zij, na verkleining, nog tenminste 1 mm groot zijn. Men houde er daarbij rekening mee, dat tekeningen en schetsen als regel, bij reproductie, worden verkleind tot ten hoogste 15 cm breedte.

Toevoeging van schetsen en afbeeldingen, respectievelijk foto's, verhoogt de aantrekkelijkheid van uw artikelen ten zeerste vooral indien zij origineel zijn.